

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Cavssa Helvetica Orthodoxae Fidei

Murner, Thomas

Lucernae, 1528

VD16 M 7034

D. Oecolampadivs.

urn:nbn:de:hbz:466:1-29525

COLLATIO XVII.

nominamus, festum & celebrem pasce diem significare, etiamque agnum significat cum festo cuius plenae sunt scripturae. Satiabor tamen ego textu primi libri Paralip. xxxv. cap. ubi pro sacrificio reperimus in praefato capitulo sacrificium esse pesah ad Deum. Quia uero doctor pro sacrificio seu oblatione siue uictima, germane interpretatus est iuxta Zwinglianam conditionem carnificentiam uel mactationem mihi non placet, estque contra hebraici sermonis naturam, sed nec apud usum ludaeum sic reperiet. Ab illo enim uerbulo zebah quod hebraice sacrificium appellatur, & non carnificentia, uenit hoc uerbulum misbeah, quod altare significat, & non macelli scamnum, ut Gen. viij. habetur, ubi quum Noe altare edificasset, supra illud offerens postque Abraham &c.

Alia litera quibus probare se credit, est significare dicit, Luca scribente. Hic est calix noui testamenti &c. sic arguitur. Calix non est noui testamenti, sed noui testamenti confirmatio est, sicque per sanguinem significatus. Dico ego spiritum sanctum se met exponere, qualiter sanguis noui sit testamenti, ideoque ei credimus, uerba enim Lucae per Mattheum & Marcum declarant, quum dicunt. Hic sanguis meus est noui testamenti. Quia uerba Lucae & Pauli secundum illorum tenorem intelligi debent, quemadmodum ipse met Paulus se exponit in epistola ad Hebr. ix. cap. Sicut & doctores scolasticorum inquit, sanguinem esse nouum testamenti confirmatiue. Quamobrem clara Christi uerba, non sinemus obtenebrare cum tropo doctoris & illius figurato sermone, nihil reputantes quod dicat Christum sic intellexisse. Christi equidem ecclesia & sponsa, nobis ostendit alium, & longe meliorem intellectum. Quae multo melius mentem nouit sui sponsi Christi, quam dominus meus doctor. Ideoque & apud ecclesiam permanebimus quae nos non fallat.

D. OECOLAMPADIVS.

Deus pater nobis omnibus concedat ueram cognitionem filij sui Ihesu Christi, fundamentalemque expositionem uerborum
dñi

CONCLUSIO PRIMA.

dñi dicentis. Hoc est corpus meum. Debiliter per doctorem Eckium reluctatū est, primo ad Christianā ecclesiā intellectum ostendentem, eius tamen ego certus sum, Christianā ecclesiā nullū intellectū acceptare uoluisse nec uelle ad Christi honorē fidei & charitatis ædificationē non ducentem, & si multis milibus uerus intellectus sit incognitus, nihilominus quū inueniunt omni tempore in ecclesiā Christiana, qui eius modi intellectū habent, & si ob id mundo contempti habentur, dici non debet ideo errare ecclesiā, quare quā securissime eius moneat, ut met uox audiat pastoris, & doctrina unicum magistri nostri, qui in cœlo est, quū quilibet in suo corde intimioris ueritatis, quæ & ipsa Deus est, illustrabitur.

Secundo indicat D. Eckius ad simplicem fidem, bene quidem, ubi recte oīa intelligerent, quō aut illud uenit quod in expositione uerborū Matth. xxiii. ubi habet. Quum uobis dicit, ibi est Christus, uel illic est Christus, ne credatis, ibi habere uult ut in mentē eamus & intellectū ueritatis, nunc si ibi rectū est, quare hic iniustū uel iniquū. Is nō est simplex intellectus, cōtra quē pugnat scriptura, precedētia & sequētia uerba, & qd minus est etiā hūana ratio. At nostra responsio non tales est passura cōtrarietates, sed nos ad Christū ducit, p nobis crucifixū, quā fidē theologj eruditi simplicē appellāt fidē.

Tertio illi non cōcedo, quod clarum per obtenebratū exponat, sed magis contrariū obtenebratū per clarū, qd cōmuniter scribētes posteriores sacrarū literarū manifeste scribūt. Prophetæ em Moise sunt clariores, & q in nouo testamento dilucidiores, is q ueteris testamēti fuere, Mattheus & Marcus primi sunt inter euāgelistas, q in uerbis cœnæ non tā sunt clari, & scripturarū cōditio, iuxta naturā hebraici sermonis, apud eos aliquo modo tenebrosior est. Hic necesse nō fuit ex meis uerbis excerpere, quasi spiritū sanctū docere psumerē, quū scripturas scripturis cōparē, sicuti habemus i. Cor. ij. cap. Sed & hoc licite facio ex uerborū circūstātia, primo equidem obseruatus

COLLATIO XVII.

observatus fuit usus veteris testamenti, usus agni pascalis, ex quo discipuli plane intelligebat, quid tenere illos oportebat, de usu quem dñs instituebat. Similitudinē inq̄ do, quum ali cui prius monetam donassem, cum Neronis imagine, quam Neronem appellarem, post uero alteram illi monetā darem, cum imagine Caroli, postq̄ dicerem, Hoc accipe hoc est Carolus, ubi hic simplex & sanus intellectus habere ē, ob id dicitur non esset Carolum in moneta esse substantialiter.

Quarto apud differentiā uerborū dñi, adhuc non probauit in uerbis domini, ullum discipulis datum fuisse mandatū, uel in uerbis, uel sane post, Christum præceptoris uerbis panis dixisse, quod transmutetur.

Ratione apostoli Iacobi bene nouit apocriphū esse, eū scilicet specialem ordinasse missam, at si missam celebrarit, conformiter se cum cæteris apostolis habuit. Paulus ad Corinth. ait. Ego em̄ accepī a dño, quod & tradidi uobis, nos ordinat docet tenere uerū usum cœnæ dñi. Hoc loco non opinor D. Eckiū, uel certe quempiā aliū, cū adiunctis oibus ceremonijs cū tpe ad missam multiplicatis me correcturū, quū qd̄ melius est faciamus, & id quidē qd̄ directo scd̄m mandatū Dei est.

Sequenter dictū est, quid præcedētia & sequentiā uerba figurati sermonis, quem ipse tropum appellat, faciant. Nunc aut̄ non dixi edere, gratias agere, bibere, frangere, & porrigere figurate accipi debere, & si uerū, spirituales homines se bene regere scire, in hoc & alijs exterioribus reb̄s intelligibiliter dictis, in spiritualia & alia altiora. Sed ex usu agni pascalis ducimur ibi in intellectū uerborū nostri sacramēti, & in his uerbis, hoc facite in mei memoriā, sufficienter nobis dñs indicat signū rememoratiuū, hoc etiam Paulus ultra exponit his uerbis. Quoties hunc panem manducabitis, & calicem hunc bibetis, mortem dñi nunciabitis donec ueniat, hæc uerba sufficiens sunt declaratio uerborū præcedentium. Iuxtaq̄ hæc uerbula, tradit & frangit, conatus est reiicere hoc uerbulum.

CONCLUSIO PRIMA.

bulum hoc uel est, super panem deseruiat materialem, nam ex hoc inuincibile sequit̃ testimoniū, sicut contra Lutherum dixit panem fuisse crucifixū, sicq; me remittēs ad Lutherum, cuius & libellis & scriptis hesterno die satis usus est. Sed ibi D. Eckius non cogitauit similes cōsequētias, etiā & in ipsum deducendas. Necessario inq; si sequerē, quum dicitur. Hic panis est corpus, quod ob id panis esset crucifixus, necessario etiā cōtra eum sequerē corpus Christi inuisibile crucifixū fuisse, si per hoc corpus uelit inuisibile intelligere. Sed & hoc contra eum est, quod de calice mihi obiecit, nam per calicis nomen intelligendus esset sanguis inuisibilis, si per uerbulū hoc intelligi oporteret corpus Christi inuisibile.

Nec cum uerbulo pesah consulto dixit, quum pro maiori misterio dictum reperiāt agnū pascalem sic dictū, indicando supra nostrū immaculatū agnū Ihesum Christū. Estq; certū in libro Paralippomenon haberi, mactauerūt pesah, hoc est agnum pascalem, non enim nescit̃ diem pasce non mactari, etiam quod in uerbo carnificentia me capere uoluit, nullitas est, quodq; ibi ex Zebah facere nititur simplicē oblationem, uel sacrificiū, quū agni pascales non supra altaria offerebant, sed cū gratiarū actione pro Aegyptiaca liberatiōe in domib; edebant. Et hoc uerbulū Zebah in lib. i. Reg. xxiiij. ibi habet̃ occidit & mactauit om̃es sacerdotes, ideoq; in scripturis non simplicē oblationē, sed uictimas significat seu oblationes mactandas. Sicq; adhuc erecta stat fundamentalis expositio.

D. ECKIUS.

In nomine tuo dñe Ihesu Christe, Amen. Breuitatis caussa nō replicabo causam intellectus hesterno die datā. Quod aut̃ dñs meus doctor dicit, semper in ecclesia aliquos fuisse, q; hac uerba Christi, Hoc est corpus meum, intellexerūt, sicut ipse exponit, uerū quidem, iuxta hoc tamen semper damnati fuere, & ab ecclesia reiecti. Sicut est cernere in concilijs Verzellis, sub Pont. Max. Leone Thuronis, & sub Papa Victore

N